

ՍՈՐՎԵՅՈՒՐ ՔՈՒ ՉԱԿԱՆԵՐՈՒՂ

Հարստութիւնդ եթէ Աստուծմէ առիք, վստահ եղի՛ր եւ հաւատա՛, որ գաւակիդ կրկին առատութեամբ կուտայ, եթէ ուզես: Պիտի ըսես, ինչպէ՞ս եթէ ուզեմ: Ինչ որ Աստուծմէ պարգեւ առիք եւ ունիս դարձեալ Աստուծոյ պարգեւէ, իսկ գաւակիդ բարեպաշտութեանդ օրինակը ձգէ եւ ոչ թէ հարստութիւնդ: Աղփատներու երամին ըրած գթութեամբդ անոր վերակացու ձգէ Աստուծոյ անսահման գթութիւնը եւ ոչ թէ փայլուն ոսկին: Սորվեցո՛ւր ողորմութեան բարիքը եւ ոչ թէ տմարդութեան չարիքը: Սորվեցո՛ւր գԱստուած պաշտել եւ ոչ թէ մամոնան: Սորվեցո՛ւր երկնաւոր բաներու ցանկալը եւ ոչ թէ երկրաւորներուն: Վարժեցո՛ւր պատուաւեր ըլլալ երկնային պատիւին եւ ոչ թէ մեր սին կեանքի ծաղկաթափ փառքին: Սորվեցուր սիրել ոչ թէ առօրեայ կեանքը՝ անցաւորը, որ լի է դառնութեամբ, թշուառութեամբ, այլ՝ կայունը, մնայունը եւ բիրապատիկ հանգիստով լեցունը: Իսկ եթէ անիրաւութենէ, գրկանքներէ հաւաքած հարստութիւնդ գաւակներուդ պիտի թողուս, գիտցի՛ր եւ հաւատա՛ թէ ուր, որ անիրաւութիւն եւ գրկանք կայ, հոն Աստուծոյ բարկութիւնը կը գտնուի:

ԲԱՐՍԵՂ ՄԱՇԿԵԻՈՐՑԻ
ՅՈՐԴՈՐԱԿՆԵՐ

ՇԱՐԱԿԱՆ

Շարականը շարերու (երգերու) հաւաքածոյ մըն է, որ կը բովանդակէ Տէրունի օրերու, Սրբոց յիշատակներու եւ Պահոց օրերու նուիրուած եկեղեցական երգեր:

Հայ եկեղեցւոյ մէջ երգուած շարականները գրուած են ութը ձայներու համաձայն եւ ունին 8 տեսակ, հետեւեալ անուններով. Օրհնութիւն, Հարց, Մեծացուցէ, Ողորմեա, Տէր Յերկնից, Մանկունք, Ճաշու, Համբարձի:

Ներսէս Շինող կաթողիկոս (Է. դար) Վարդավառի տօնին, լսելէ վերջ հարց շարականներու անկանոնութիւնը, պարտականութիւն տուած է ձոն Բարսեղ վարդապետին, որպէսզի կարգ ու կանոն դնէ շարականներուն:

Հեղինակներու մասին առաջին անգամ Գրիգոր Տաթեւացի ցանկ մը պատրաստած է, «Որք գծորանս Հոգւոյն արբին» սկսուածով, բայց վաւերական չէ նկատուած (տե՛ս ԳԻՐԲ ՀԱՐՑՄԱՆՑ, երես 637ա-638ա):

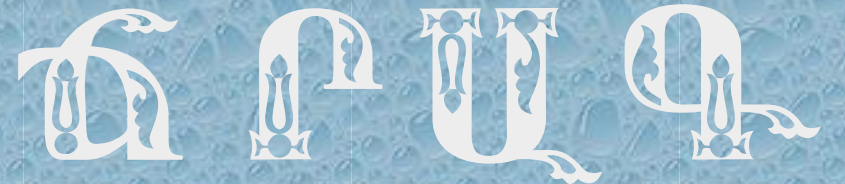
Շարականներու հեղինակները նկատի կ'ունենանք դար առ դար:

1.- Հինգերորդ դարու մէջ գրուած շարականներուն թիւը քիչ է եւ անորոշ: Հինգերորդ դարու շարականներու հեղինակ նկատուած են Ս. Սահակ, Ս. Մեսրոպ, Յովհաննէս Մանդակունի:

2.- Եօթներորդ դարուն մէջ՝ Կոմիտաս կաթողիկոս, որ իմբագրած է Հռիփսիմեանց «Անձինք Նուիրեալք»ը, այբուբենական կարգով: Սահակ Զորափորեցի կաթողիկոսին կը վերագրուին Նաւակատեաց, Խաչի ութօրէից, Վարդավառի եւ Գիւտ Խաչի կանոնները:

ՀԱՍՅԷ.

ՃՐԱԳ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ - ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՈՒԱԶՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ - Bourj-Hammoud,
P.O.Box 80810 -Tel/Fax:01-258300- [facebook-ի էջ jcrak](#) [Նրազ քերթ](#)

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱՇԱՀՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ
Գրծ. 5.34-6.7 Յկ. 3.1-12
ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱԿԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1.1-17

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ (ԿՐԿՆԱԶԱՏԻԿ)

Աշխարհի ստեղծագործութենէն առաջ գոյութիւն ունէր Բանը: Բանը Աստուծոյ հետ էր եւ Բանը Աստուած էր: Անիկա սկիզբէն Աստուծոյ հետ էր: Անով էր, որ Աստուած ամէն ինչ ստեղծեց: Առանց անոր ո՛չ մէկ բան ստեղծեց: Կեանքը անով սկիզբ առաւ: Եւ կեանքը մարդոց համար լոյսն է՝ որ խաւարին մէջ կը փայլի. բայց խաւարը չկրցաւ հասկնալ զայն:

Յովհաննէս, որ Աստուծոյ կողմէ դրկուած մարդ մըն էր, եկաւ Լոյսին համար վկայութիւն տալու, որպէսզի ամէն մարդ անոր միջոցաւ հաւատայ: Ինք Լոյսը չէր, այլ՝ Լոյսին համար վկայ մը: Բանն էր ճշմարիտ Լոյսը, որ աշխարհ գալով՝ կը լուսաւորէ ամբողջ մարդկութիւնը: Աշխարհի մէջ էր անիկա, աշխարհը իրմով ստեղծուեցաւ, սակայն աշխարհը զինք չճանչցաւ: Իր իսկ ստեղծած աշխարհը եկաւ, բայց իր իսկ ստեղծած մարդիկը զինք չընդունեցին: Իսկ զինք ընդունողներուն եւ իրեն հաւատացողներուն իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ ըլլալու. ո՛չ արեան ճամբով եւ ո՛չ մարմինի կամ մարդկային կամքով, այլ՝ Աստուծմէ ծնելով:

Եւ Բանը մարդ եղաւ եւ մեր միջեւ բնակեցաւ եւ մենք տեսանք անոր փառքը: Փառքը Միածինին, որ Հօրմէն եկաւ՝ շնորհքով եւ ճշմարտութեամբ լեցուն:

Յովհաննէս անոր մասին վկայեց, յայտարարելով. Ասիկա է ան՝ որուն մասին կ'ըսէի. «Ան որ ինձմէ առաջ գոյութիւն ունէր»:

Ան,որ լիառատ շնորհքն է, որ մենք բոլորս շնորհքի վրայ շնորհք ստացանք, որովհետեւ Օրէնքը Մովսէսի միջոցաւ տրուեցաւ, մինչ շնորհքն ու ճշմարտութիւնը՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ ԿԱՄ ԿՐԿՆԱԶԱՍԻԿ

Ս. Զատիկի յաջորդող Կիրակին, կը կոչուի Նոր Կիրակի կամ Կրկնագատիկ: Յիսուս Յարուժեհնէն յետոյ յաճախակի առիթներով երեւցաւ իր աշակերտներուն: Յարուժեհն ու թերորդ օրը, Յիսուս դարձեալ երեւցաւ անոնց: Այնտեղ էր նաեւ Թովմաս առաքեալը, որ Յարուժեհն օրը չէր տեսած Տէրը եւ ըսեր էր. «Մինչեւ, որ գամերուն հետքերը չտեսնեմ անոր ձեռքերուն մէջ ու մատներս չղնեմ գամերուն տեղերը եւ ձեռքս չղպցնեմ Անոր կողին՝ չեմ հաւատար» (Յովհ. 20:25): Յիսուս կը հրաւիրէ Թովմասը, որ իր ձեռքերը կողին մէջ խրէ եւ շօշափէ: Բայց ան միայն կը բացազանչէ՝ «Տէ՛րս եւ Աստուածս»:

Յիսուս կ'ըսէ անոր. «Զիս տեսնելու համար հաւատացիր, չէ՞. երանի՛ անոնց՝ որոնք առանց զիս տեսնելու կը հաւատան»: Եկեղեցին, այս յիշատակը կը սօսէ, որպէս նաւակատիք Զատիկի: Յոյները Նոր Կիրակին կը կոչեն ԹՈՎՄԱՅԻ ԿԻՐԱԿԻՆ:

Կիրակի կամ Կիւրակէ յունարէն բառ է, որ կը նշանակէ Տէրունի օր: Սկզբնական շրջաններուն տարածած չէր Կիրակի բառը, այլ կը գործածուէր Միաշաբաթ անունը, որպէս շաբթուան առաջին օրը, երբ Քրիստոս յարուժիւն առաւ մեռելներէն: Յետագային է, որ Միաշաբաթի փոխարէն՝ տարածուեցաւ յունարէն Կիրակի բառը:

Կիրակի օրուան համար Առաքելական 34 կանոններու երկրորդը՝ հետեւեալ հրահանգը կու տայ.

«Բոլոր Կիրակի օրերը սօն կ'ըլլայ եւ պատարագ կը կատարուի, կը կարդացուին մարգարէական Գիրքեր եւ առաքելական Նամակներ, եւ ապա կը կարդացուի Ս. Աւետարան»:

Քրիստոնեաներուն համար Կիրակի օրը հանգստեան օր է: Սակայն սիրելի՛ ընթերցող, հանգիստը տան մէջ ամբողջ օրը հանգիստ ընել չէ, ո՛չ ալ մինչեւ ուշ ժամեր քնանալ: Ֆիզիքական հանգիստէն աւելի կարեւորը՝ հոգիի հանգստութիւնն է այդ հանգստութիւնը կը զգանք պատարագի մասնակցութեամբ, աղօթքով: Կիրակին չանցնենք քնանալով կամ դատարկ գործերով, այլ՝ աղօթքով:

ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ

Զատիկուան յաջորդող Կիրակին է: Յայտնի է, որ Քրիստոսի յարուժեամբ միաշաբաթ օրը նուիրագործուեցաւ եւ դարձաւ Կիրակի, ուստի անոր յաջորդող միաշաբաթը կոչուեցաւ Նոր Կիրակի, կրկնագատիկ՝ Կրկին Զատիկ: Նոր Կիրակին կը խորհրդանշէ Քրիստոսի եկեղեցւոյ հաստատման եւ ծաւալման սկիզբը:

ՈՍԿԵՂԵՆ ՀԱՍԱՐ

Կը սիրենք քեզ, Տէ՛ր՝ զօրութիւնս. Տէ՛ր իմ վէ՛նս, ամրութիւնս ու փրկի՛չս: Աստուածս իմ պարիսպս է, ես անոր կ'ապաւինիմ: Իմ վահանս է ան, փրկութեանս զօրութիւնը, եւ իմ բարձր աշտարակս: Սաղմոս 18.1-2

Հ Ո Գ Ե Ի Ո Ր Պ Ա Տ Գ Ա Մ

ՈՒՆԻՄ ՅԻՍՈՒՍԻ ՄԵԾ ԼՈՅՍԸ ԿԵԱՆՔԻՂ ՄԷՉ

Այն ժողովուրդը որ խաւարի մէջ կ'այրեր, մեծ լոյս մը տեսաւ (Մտ. 4.16): Մատթեոս Աւետարանիչ մէջբերելով Եսայի մարգարէին այս խօսքը, կ'ուզէ ցոյց տալ մեզի, թէ Յիսուս ծնաւ որպէսզի դառնար լոյսը աշխարհին: Յիսուսի ծնունդը երկնային լոյսին ծնունդ էր երկրի վրայ: Յիսուսի ծնունդը աստուածային լոյսին մարդեղացումն էր մարդկութեան կեանքին մէջ: Մարգարէն այդ լոյսը կը կոչէ մեծ լոյս: Այդ լոյսը կը կոչուի «մեծ լոյս», որովհետեւ ճշմարիտ լոյսն է, մարդկութիւնը մեղքի խաւարէն ազատագրող լոյսն է: Մեծ էր Քրիստոսով յայտնուած լոյսը, որովհետեւ դարձաւ փրկութիւնն ու կեանքը աշխարհին: Մեծ էր, որովհետեւ թափանցեց մարդուն ամբողջ էութիւնը եւ ջերմացուց գայն:

ՄԵՐ ՍՈՐՎԵԼ ԻՔ Հ Ո Գ Ե Ի Ո Ր ԴԱՍԸ

Մենք ունի՛նք այդ մեծ լոյսը մեր սրտին մէջ: Քրիստոսի լոյսն է, որ մեզ կ'առաջնորդէ մեր առօրեային ընդմեջէն՝ դէպի յաւիտենականութիւն: Առանց այդ մեծ լոյսին՝ չենք կրնար մեծնալ: Առանց այդ յաւերժ լոյսին՝ յաւերժ խաւարին բաժինը պիտի դառնանք:

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒՉԵՍ...

ԵԹԷ Կ՛ՈՒՉԵՍ ԳԻՏԵԱԿԱՆ ՄԵՆՈՒՄԱՍՏՐՈՒԹԵԱՆ ԷՈՒԹԻՒՆԸ, ՄՆՈՐ ԱՐՄԱՏՔ ԵՂՈՂ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՊԿԱՎՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՆՐ ՎԱՆՃԱՎՆԸ Կարդա՛ր՝ ՍԱՂՄՈՍ 14

Անմիտ մարդիկ իրենց միտքին մէջ ըսին. «Աստուած չկայ», ուստի ապականեցան եւ զգուելի արարքներուն մէջ ինկան, չկայ մէկը որ բարին գործէ: ՏԵՐԸ երկինքէն կը նայի մարդոց, տեսնելու համար թէ կա՞յ արդեօք իմաստուն մարդ մը, որ Աստուծոյ կը դառնայ: Ամէնքն ալ խոտորեցան եւ մոլորեցան գիրկը ինկան: Չկայ մէկը որ բարին գործէ, չկայ մէկը, ո՛չ իսկ մէկը:

Երբեք խելքի պիտի չգա՞նք բոլոր անոնք՝ որոնք չարիք կը գործեն: Անոնք՝ որոնք իմ ժողովուրդս կ'ուտեն, հացի պէս, եւ ՏԻՐՈՉԸ չեն աղօթեր: Բայց յանկարծակի՝ ՏԵՐԸ զիրենք ահ ու դողի պիտի մատնէ, որովհետեւ Աստուած արդար մարդոց հետ է:

Չարագործները աղքատին խորհուրդները կը հեզնեն, բայց ՏԵՐԸ ի՛նքն է անոր ապաւենը: Ո՛հ տեսնի Աստուծոյ ժողովուրդին փրկութիւնը, որ Սիոնէն պիտի գայ: Երբ ՏԵՐԸ ետ դարձրնէ գերի տարուած իր ժողովուրդը, Յակոբի սերունդները պիտի ցնծան եւ ուրախանան:

**ԱՄԷՆ ՕՐ ԲԱՆԱՆՔ ՄԵՐ
ՍԱՂՄՈՍԱԳԻՐՔԸ ԵՒ ԱՆՈՐ
ՄԷՋԷՆ ՄԵՐ ԱՂՕԹՔԸ ԿԱՏԱՐԵՆՔ
ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ**